

VESTFOLD KREMATORIUM

Tønsberg, Horten, Sandefjord og Larvik

PUSHAK as

Tekst: PUSHAK as og Ellen Husaas

Foto: Ivan Brodey

Krematoriet sett fra skogkanten. Det store vinduet i ovnsrommet vender ut mot bøkeskogen og gir de ansatte lys og utsyn

1 Bøkeskogen	6 Landskapsparken
2 Grusplass: adkomst, parkering, snuplass	7 Pilehegn
3 Skiferdekke	8 Gravhaug
4 Driftsavdeling	9 Støyskjerm
5 Hagen ved seremonirommet	

Adresse:	Raveien 600, 3239 Sandefjord
Byggherre:	Vestfold krematorium IKS, daglig leder Ola Kr. Asp.
Eierkommuner:	Tønsberg, Horten, Sandefjord og Larvik.
Arkitekt:	PUSHAK as v/ Gyda Drage Kleiva (prosjektleder), Marthe Melbye, Sissil Gromholt, Camilla Langeland sivilarkitekter MNAL
RIB/RIV/RIE:	COWI as
RIM (murverk):	Sivilingeniør Finn E. Madsø
Landskapsark:	Landskapsfabrikken v/ Ellen Husaas, MNLA og Amund Johnne, MNLA
Entreprenør:	murarbeider: Murmester Lasse Tellefsen as betongarbeider: Veidekke Entreprenør as og Thunberg as
Leverandører:	Plasstøpt betong: Unicon as Teglstein: Egernsund tegl
Ferdigstilt:	oktober 2010
Areal:	1.039m ² BTA

Konstruksjon:	Bærende vegger i murverk. Innvendig og utvendig vange i tegl. Kombinasjon av diafragmavegger og skallmurvegger med ribber. Ved utkragede overdekninger og store vindusåpninger er utvendig teglvange erstattet med plasstøpt betong.
Materialer:	Egernsund tegl, vannstrøken, gråreduert massiv teglstein i dansk format. Yttervangene er murt i type "Black Etna" og har en mørk brungrå tone, mens innervangene er murt i type "Silver Spur" og har en lysere gråtone. Betongvegger: Plasstøpt, plateforskalet "Lys type" fra Unicon. Betonggulv: Plasstøpt "Lys type" fra Unicon, slipt og polert, synlig lokalt tilslag av larvikitt Utvendig belegg: Altaskifer og rød grus fra Stokke pukkverk.
Byggekostnader:	50,5 mill (2010) inkl. utomhusområder, eks. mva og eks. krematorieteknisk anlegg (10,4 mill)

Den åpne arkitektkonkurransen om Vestfold krematorium ble vunnet av PUSHAK as våren 2008

Det nye Vestfold krematorium skal ivareta både de funksjonelle og følelsesmessige behovene i forbindelse med en kremasjon. Dette innebærer å gi verdige og religionsnøytrale ute- og innerom for pårørende som velger å følge avdøde.

Det innebærer også å skape verdige rom for de ansatte som bekrefter betydningen av deres arbeid. Krematoriet har stor grad av åpenhet og synlighet, både for å skape et godt arbeidsmiljø og for å gjøre krematoriet til et symbol og en referanse for menneskene i regionen.

Landskap

Krematoriet er lagt nær inntil den vakre bøkeskogen i sør. Skogens årstidsvariasjoner er med på å skape stemninger også inne i krematoriets rom.

Hovedatkomsten er en plass med dekke av lokal grus, med parkering og snuplass. En gangvei i skifer langs bygningens sørside leder fram til hovedinngang. Stålkanten avgrensner plassen mot skogen. Driftssiden og hagen mot seremonirommet er avskjermet med murer.

Landskapsparkens utforming er inspirert av kulturlandskapet i Vestfold. Trær fra den gamle gårdshagen innenfor tomta er beholdt, og det er plantet flere nye frukttrær, bøke- og eiketrær.

Et klippet pilehegn, som mot E18 er en del av en støyskjerm, rammer inn krematorietomta og skaper visuell ro. Den stramme hekken forsterker de organiske terrengformene inne i landskapsparken.

Det har vært en gravhaug på tomta. Etter arkeologisk utgraving ble den fjernet slik at skråning og støyskjerm mot E18 kunne etableres. Haugen, som lå på nordvestsiden av bygningen, er lagt tilbake i sin opprinnelige form.

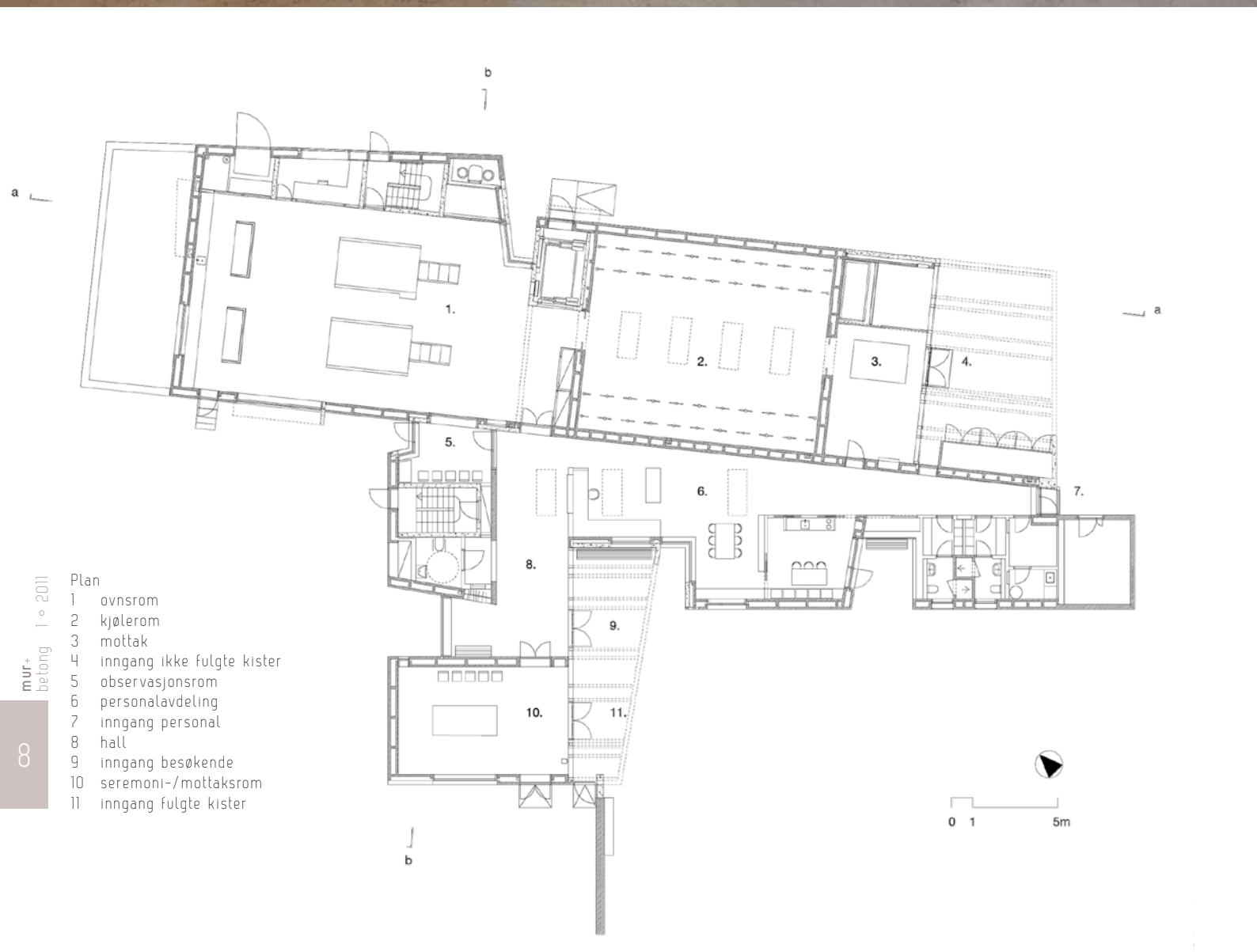
Plantekonseptet har vært 'forvillet gårdshage i Vestfold'. Det er anlagt flere små temahager inntil bygningen, bl.a. med planter som har kulturhistorisk betydning og som har relevans til krematoriet og dets funksjon i det mentale landskapet.

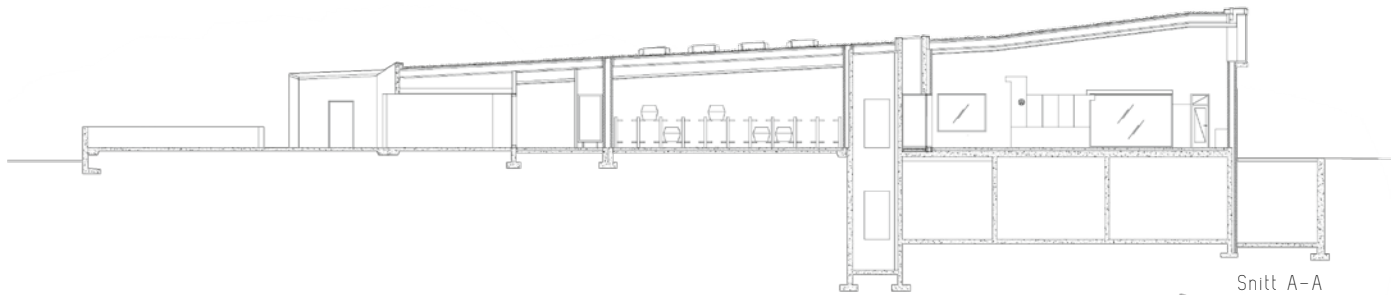

Fasade mot E18. Vindu mot nordøst bringer himmellys inn i ovnsrommet

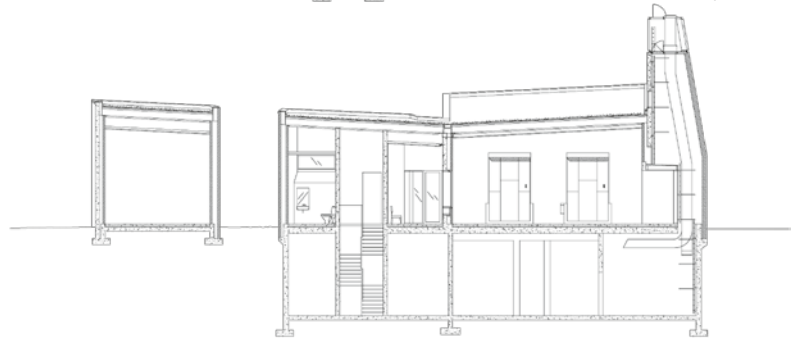
De to krematorieovnene er kledd med prepatinert kobber og står i en plasstøpt sokkel av lys betong. Det er spillehimling av ask i alle rom

Snitt A-A

«Så og si alle rom i krematoriet skal kunne besøkes av publikum. De krematorietekniske rommene skal ha like stor grad av verdighet og kvalitet som publikumsarealene.»

Snitt B-B

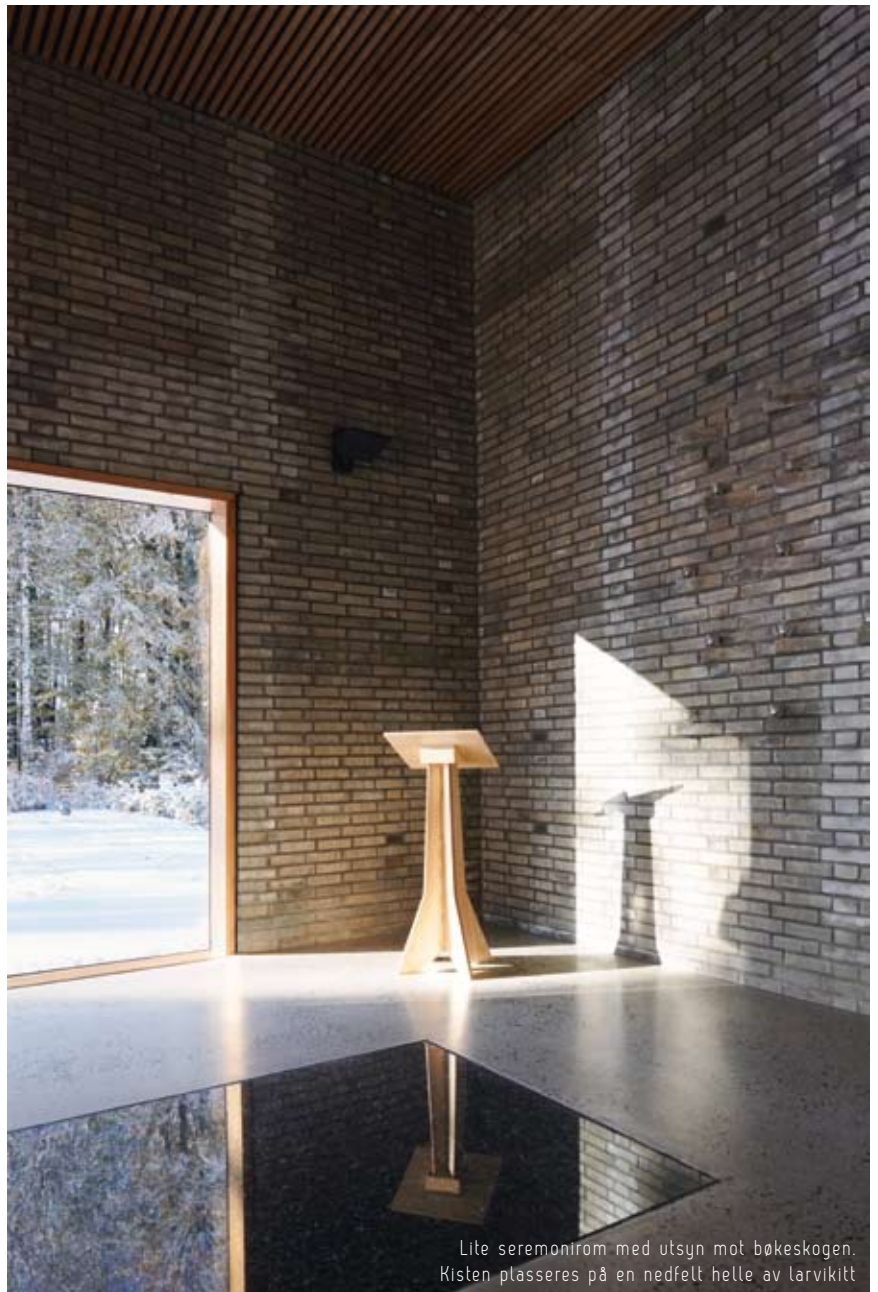
Organisering

Balansen mellom verdighet, ro og synlighet er søkt ivaretatt på en tomt som er støyutsatt på grunn av nærheten til E18. Byggets plassering opp mot skogsgrensen danner et uterom skjermet mot støy og synlighet fra motorveien. Atkomsten for pårørende får ro og estetiske kvaliteter gjennom nærheten til skogen, og det er store vinduer mot skogen både i rom for pårørende og ansatte. Både ovnsrom, observasjonsrom og mottaksrom/seremonirom har dører ut mot bøkeskogen slik at man kan trekke seg tilbake og få litt luft.

Planens tre ulike hoveddeler gjenspeiler anleggets ulike funksjoner: pårørendes fløy, personalfløy og krematorieteknisk fløy. Så og si alle rom i krematoriet kan besøkes av publikum. De krematorietekniske rommene har like stor grad av verdighet og kvalitet som publikumsarealene.

'Kistens gang' – hvordan kister og urner beveges fra ankomst til utlevering – har vært grunnlag for romløsningen. Enkle linjer for kistens gang er viktig for å lette det daglige arbeidet. Det er to hovedlinjer – én for kister som følges av begravelsesbyrå og én for kister som følges av pårørende etter at hovedseremoni er avsluttet i kirken eller annet seremonistad.

Byggets høyder og takfall er slik at fasadene er lavest mot inngangsplassen og mottak for fulgte kister og stiger til

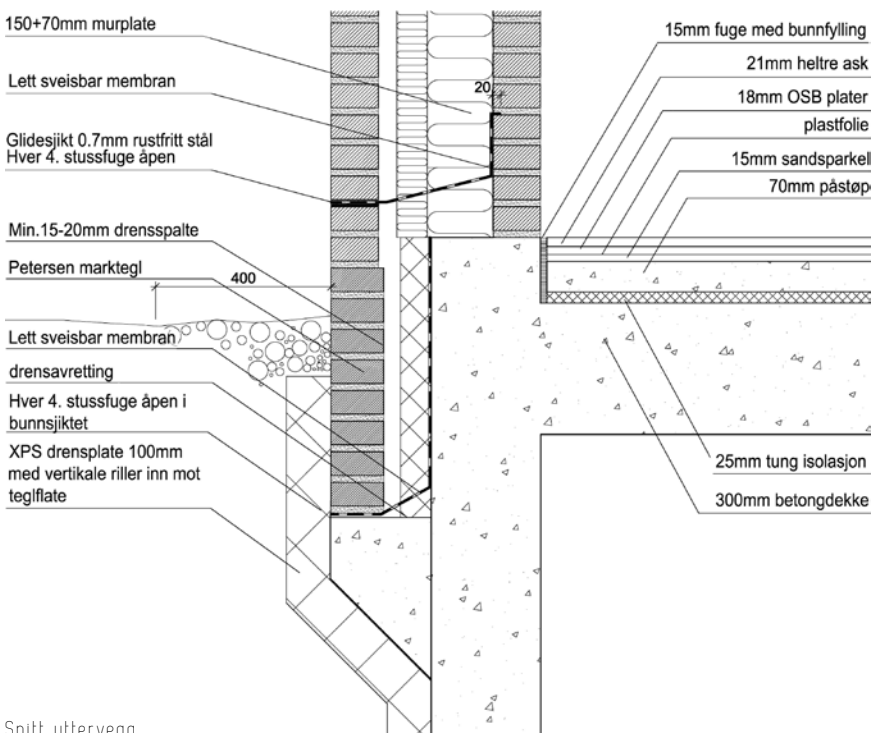
Lite seremonirom med utsyn mot bøkeskogen. Kisten plasseres på en nedfelt helle av larvikitt

Utvendig veksler materialbruken mellom tegl, plasstøpt betong og malmfuru

Inngangsparti for besøkende sett fra skogkanten. En vegg av tegl murt i åpent forbandt lager en skjermet hage utenfor seremonirommet

Snitt yttervegg

høyeste punkt i ovnsrommet. Intensjonen er at fasadene der publikum ankommer skal ha en mer intim atmosfære, mens vegger eksponert mot E18 er høyere og mer fremtredende. Takhøydene gjenspeiler også behovet for høyder innvendig, med ovnsrommet som krever stor høyde, pårønderommene med stor grad av verdighet og personalføyen som har mindre rom og kan være mer intim.

Tekniske rom for røykgasskjøling og rensing, ventilasjonsaggregat og tavlerom er samlet i kjeller under ovnsrommet og deler av pårørendeføyen.

Konstruksjon – materialbruk

Ytterveggene er i bærende murverk, med både innvendig og utvendig vange i tegl. Konstruksjonen er en kombinasjon av skallmursvegger med ribber og diafragmavegger murt med Egernsund tegl:

vannstrøken, gråredusert massiv teglstein i dansk format. Yttervangene er murt i type 'Black Etna' og har en mørk brungrå tone, mens innervangene er murt i type 'Silver Spur' og har en lysere gråtone, for at interiøret skal fremstå noe lysere. Der det er utkragede overdekninger eller store vindusåpninger er utvendig teglvange erstattet med plasstøpt, plateforsalet betong 'lys type' fra Unicon. Gulvene er slipt og polert lys betong med mørkt tilslag av lokal larvikitt. Det er store, nedfelle larvikittheller der kistene ankommer bygget.

Tegl er et fuktregulerende og lavemiterende material som bidrar til å gi et godt inn klima. Mye eksponerte tunge materialer gir minsket energiforbruk til kjøling av bygningen, som kjøles ved innblåsing av natteluft. Det dannes store mengder overskuddsvarme fra nedkjøling av røyk i forbindelse med rensing. Varmen benyttes til vannbåren oppvarming – i betonggulvene og i deler av uteområdene. ■

PUSHAK AS

PUSHAK as ble etablert i 2008 av arkitektene Camilla Langeland, Sissil Morseth Gromholt, Marthe Melbye og Gyda Drage Kleiva.
Foto: Jarle Njuttingnes

PUSHAK søker en inngående forståelse av hver enkelt byggeoppgave: av romprogram og brukere, lokalklima og naturkvaliteter, energiløsninger og inn klima. Med en intuitiv og diskuterende metode søker vi en helhetlig arkitektur der de intime rammene om dagliglivet er like viktig som de store grepene.

Utvalgte priser:

2010: Invitert konkurranse om utstilling i Architecture Foundation under London festival of Architecture 2010, 1. premie

2008: Nytt krematorium for Vestfold og Telemark, 1. premie

2008: Imagine Rommen, 200 bærekraftige boliger i Groruddalen, 1. premie